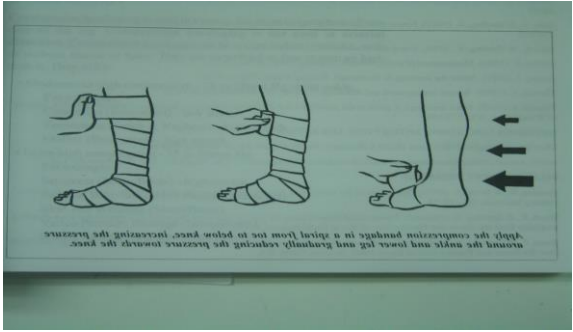

แผนการสอนภาคปฏิบัติ/อภิปรายกลุ่ม

หัวข้อเรื่อง. การพันขาด้วยผ้ายืด 4 ชั้นในผู้ป่วยมีโรคหลอดเลือดดำที่ขาเรื้อรัง (The four-layer compression bandage in Chronic Venous Insufficiency)

ชื่อผู้สอน ....ดาววรรณ คุณยศยิ่ง จำนวนผู้เข้าอบรม....4...คน ระยะเวลาสอนภาคปฏิบัติ/อภิปรายกลุ่ม...20..นาที

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระเนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	สื่อการสอน	วิธีการและเกณฑ์ การประเมินผล
<p>1.เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการ พันขาด้วยผ้ายืด 4 ชั้นในผู้ป่วยมีโรคหลอดเลือดดำที่ขาเรื้อรัง</p> <p>2.ผู้เรียนสามารถเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการพันขาด้วยผ้ายืด 4 ชั้น ได้ถูกต้อง</p> <p>3.ผู้เรียนสามารถพันขาด้วยผ้ายืด 4 ชั้น ได้ถูกต้อง</p>	<p>การ พันขาด้วยผ้ายืด 4 ชั้น เป็นวิธีการรักษาและป้องกันในผู้ป่วยมีโรคหลอดเลือดดำที่ขาเรื้อรังที่มีประสิทธิภาพทั่วโลก หลักการคือใช้แรงบีบอัดผ้าพันแผลที่ระดับความดันสูงสุด 17-40 mmHg บริเวณรอบข้อเท้า(Ankle)ลดลงเรื่อยๆ(graduated)ถึงบริเวณน่องได้เข้าที่ระดับความดันต่ำสุด 10-25mmHg ซึ่งจะช่วยกดเส้นเลือดดำที่โป่งพองกระตุ้นให้กล้ามเนื้อบีบตัวได้ดี ทำให้เลือดไหลกลับสู่หัวใจได้ดีขึ้น</p> <p>ลดอาการบวมหรือปวดขา</p> <p>ภาวะ Venous Insufficiency /Venous ulcers เกิดขึ้นจาก 3 สาเหตุ คือ</p> <p>1.เลือดไหลกลับหัวใจช้าลง(venous stasis) 2. เยื่อบุผิวเส้นเลือดดำผิดปกติ(endothelial injury) 3. เลือดแข็งตัวเร็วผิดปกติ (hypercoagulable state) หรือเกิดเนื่องจากมีความผิดปกติหรือพร่องประสิทธิภาพของลิ้นหลอดเลือดดำ(Valvular vein สาเหตุเหล่านี้ทำให้เลือดไหลกลับสู่หัวใจไม่ได้สะดวก เกิดอาการเส้นเลือดโป่ง</p>	<p>1.แนะนำตัว สร้างสัมพันธภาพกับผู้เรียน</p> <p>2.อธิบายวัตถุประสงค์ของการสอน</p> <p>3.แนะนำอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการ พันขาด้วยผ้ายืด 4 ชั้น</p> <p>4.อธิบายขั้นตอนในการเตรียมอุปกรณ์ตามความเหมาะสม</p> <p>5.สาธิตวิธีการ พันขาด้วยผ้ายืด 4 ชั้น</p> <p>6.เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามข้อ</p>	<p>1.คู่มือการดูแลแผลเรื้อรังที่ขา</p> <p>2.ผ้าGauze/นวัตกรรมวัสดุปิดแผลเช่น Foam, Hydrocolloid</p> <p>3. Elastic bandage</p> <p>4 นิ้ว/ 6 นิ้ว</p> <p>4. orthopedic wool/Webril</p> <p>5. crepe bandage/Roll gauze</p>	<p>-สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการซักถามข้อสงสัย</p> <p>-สามารถเตรียมอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการพันขาด้วยผ้ายืด 4 ชั้น ได้ถูกต้อง</p> <p>-อธิบายขั้นตอนการพันขาด้วยผ้ายืด 4 ชั้น ได้ถูกต้อง</p> <p>-สามารถทำการสาธิตย้อนกลับได้ถูกต้อง</p>

	<p>พอง (venous hypertension) ปวดตึงไปทั้งขา ขาบวม (Leg edema) กดไม่บวม เนื่องจากมี protein rich fluid และ เม็ดเลือดแดงซึมออกมาทางหลอดเลือดดำมาค้างอยู่ในชั้น subcutaneous tissue ต่อมาไฟบรินจะมาเกาะทำให้หนาตัวขึ้น ผิวคล้ำลงเป็นสีน้ำตาลเพราะมี hemosiderin pigment มาเกาะ บริเวณข้อเท้าจะบวมมากกว่าที่อื่นจะรู้สึกตึงและปวดขาวลាយืนนานๆ อาการจะดีขึ้นภายหลังนอนยกขาสูง ซึ่งภาวะเหล่านี้ถ้าไม่ได้รับการป้องกันรักษาจะนำไปสู่การมีแผลที่ขา(/Leg ulcers)</p> <p>การ พันขาคด้วยผ้ายืด 4 ชั้น (The four-layer compression bandage)</p> <p>แรงบีบอัดผ้าพันแผลที่ใช้มี3ระดับ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. low compression : 10 to 17 mm Hg in leg ulcers of mixed vascular origin, to prevent swelling in tissue and elevation or support of body parts 2.Moderate to high compression: 18 to 24(40) mm Hg at.the ankle 3. Extra – high compression : 25 to 35(50) mmHg <p>วิธีการ พันขาคด้วยผ้ายืด 4 ชั้น</p> <p>1.ชั้นที่1 ถ้ามีแผลให้ทำแผลก่อนปิดด้วยผ้าGauze/Modern dressing แล้วพันด้วย orthopedic wool/Webril พันแบบก้างปลาหรือspiral ก็ได้ไม่ต้องใช้ความดันเพื่อป้องกันแรงกดที่ผิวหนัง/กระดูก(The first layer is an orthopedic wool bandage which provides cushioning to protect the skin and bony prominences.)</p> 	<p>สงสัย</p> <p>7.ให้ผู้เรียนเตรียมอุปกรณ์ที่ต้องใช้</p> <p>การ พันขาคด้วยผ้ายืด 4 ชั้น</p> <p>8.ให้ผู้เรียนได้ทดลองฝึกปฏิบัติโดยใช้หุ่นจำลอง/ผู้เรียนอีกคน</p>	<p>6. K-ban</p> <p>7.กรรไกร</p> <p>8.เทป/พลาสติกอร์</p> <p>9.เครื่องวัดความดัน</p>	
--	--	---	--	--

2.ชั้นที่2 พันด้วย crepe bandage/Roll gauze พันแบบก้างปลาหรือspiral ก็ได้ไม่ต้องใช้ความดันเพื่อควบคุมสารคัดหลั่งซึมออก The second layer is a crepe bandage, which helps to control drainage.)

3.ชั้นที่3 พันด้วย K-band ผ้าใยสังเคราะห์ที่มีน้ำหนักเบาเหนียว64 %และไนลอน36%

ชั้นที่4. พันด้วย Elastic bandage ทั้ง2 ชั้นใช้ความดันแรงบีบอัดผ้าพันแผลที่ระดับความดันสูงสุด 17(40)mmHg บริเวณรอบข้อเท้า(Ankle)ลดลงเรื่อยๆ(graduated)ถึงบริเวณน่องได้เท่าที่ระดับความดันต่ำสุด 10(25)mmHg ประมาณระดับความดันโดยใช้เครื่องวัดความดัน(หรือดึง bandage ออกกว้างจนสุดแขนและขยับมือที่กางออกเข้า50 %หรือครึ่งหนึ่งแล้วพัน)

(The last two elastic bandages provide graduated compression of approximately 40 mmHg at the medial malleolus (Ankle) and 17 mmHg below the knee)

เอกสารอ้างอิง

Ruth A.Bryant.Acute and ChronicWounds

Nursing Management., St. Louis: Mosby Year Book, 2000.

การดูแลแผลเรื้อรังที่ขา

(Management in Leg Ulcer)

ดาววรรณ คุณยศยิ่ง RN/ET

แผลเรื้อรังที่ขา คือภาวะที่ผิวหนังหรือหลอดเลือดที่ส่วนของขาถึงปลายเท้ามีความผิดปกติ มีภาวะโรคมืออาการ/อาการแสดงหรือมีแผลร่วมด้วย แผลที่ไม่หายภายใน 3 สัปดาห์จะกลายเป็นแผลเรื้อรัง สาเหตุการเกิดแผลเรื้อรังที่ขามีหลายอย่างเช่น Vascular disorders, Lymphatic disorders, Haematological disorders, Metabolic disorders, Tumours, Infections, Trauma, Allergic สาเหตุใหญ่ที่พบบ่อยสุดมาจากความผิดปกติของหลอดเลือดที่ไปเลี้ยงขา (Vascular disorders) 3 ชนิดคือ Arterial Ulcer รวม Arteries, Arterioles มักเกิดจากภาวะอุดตันเรื้อรังของหลอดเลือดแดง Venous Ulcer รวม Veins, Venules มักเกิดจากภาวะความดันในระบบหลอดเลือดดำสูงเป็นเวลานาน Mixed Arterial – Venous Ulcer มีการเกิดร่วมทั้งหลอดเลือดแดงและหลอดเลือดดำ

การวินิจฉัย

สำคัญสุดต้องหาสาเหตุว่าแผลที่ขาเกิดจาก Arterial, Venous หรือ Mixed Arterial/ Venous ซึ่งจะนำไปสู่การรักษาที่ถูกต้อง เพราะแนวทางการดูแลรักษาระหว่าง Arterial Ulcer และ Venous Ulcer แตกต่างกัน ถ้าไม่รู้สาเหตุและมีการดูแลรักษาไม่ถูกต้องอาจส่งผลเสียแก่ผู้ป่วยได้

1. ประวัติ/ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดโรค ทั้งทางอายุรกรรม/ศัลยกรรม

Arterial ulcers : โรคที่เกี่ยวข้องคือ Arteriosclerosis, Arterialocclusion, Raynaud's syndrome, Thromboangitis oliterans, DM.ulcer

Venous ulcers : โรคที่เกี่ยวข้องคือ : Deep Vein Thrombosis, Varicose vein, Venous insufficiency, ประวัติของ ulcers เช่น Trauma

Mixed Arterial/ Venous ulcers : วินิจฉัยจากความเจ็บปวดไม่สบายที่บริเวณขาทั้งขณะเวลาพักหรือเดิน รวมทั้งท่านอน/นั่งที่ลดความเจ็บปวด (Claudication)

2. การตรวจร่างกาย เพื่อประเมินอาการ/อาการแสดงที่นำไปสู่ว่าเป็นภาวะของ Arterial/Venous Ulcers เช่น ผิวหนังมีภาวะ บวม ชิด คล้ำ แดง แห้ง เย็น อุ่น การคลำชีพจรไม่ได้ ได้เบา ๆ หรือแรงปกติ

3. Doppler Ultrasound

เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการตรวจเส้นเลือดแดงและเส้นเลือดดำเนื่องจากทำได้สะดวก ไม่มีโรคแทรกซ้อนอาศัยคลื่นเสียงตรวจการเคลื่อนที่(flow) ของเม็ดเลือดแดงในเส้นเลือดแล้วเปลี่ยนเป็นสัญญาณเสียงในคลื่นความถี่ที่สามารถได้ยินได้ ถ้าเลือดไหลเร็วจะได้ยินสัญญาณชัด และจะไม่ได้ยินสัญญาณถ้าเลือดไหลช้ากว่า 2 ซม.ต่อวินาที ซึ่งค่าที่ได้ยินจากการวัดความดันที่ Ankle คือ Ankle Systolic pressure นำมาหารด้วยค่าที่ได้ยินจากการวัดความดันที่ Brachial คือ Brachial systolic Pressure ได้เป็นค่า Ankle-Brachial Pressure index (ABI) ซึ่งค่าปกติจะมีค่ามากกว่า 1.0 ถ้าค่าต่ำกว่า 0.9 – 1.0 ให้สงสัยว่าจะมีการตีบของเส้นเลือดแดงที่ไปเลี้ยงขา การวัด ABI สามารถใช้เครื่องวัดความดันธรรมดาวัดได้ (ABI=Ankle systolic pressure หารด้วย Brachial systolic pressure)

Arterial ulcer (Severe arterial insufficiency) = <0.5

Mixed Arterial – Venous ulcer (Mild – Moderate arterial insufficiency) = 0.5 – 0.9

Venous ulcer (No arterial insufficiency) = >0.9

4. การตรวจพิเศษ เช่น Duplexscan, Angiography, Venography, MRI

การประเมินแยกระหว่าง Arterial ulcers/Venous ulcers

	Arterial	Venous
Predisposing Factors	-arteriosclerosis -อายุมาก -เบาหวาน ความดันสูง -สูบบุหรี่	-ประวัติ DVT -มีความผิดปกติ/พร่องประสิทธิภาพของลิ้นหลอดเลือดดำ (Valvular vein) -ความอ้วน
Associated Changes in The Leg	-ผิวหนังแห้ง เป็นมัน -เล็บหนา -ไม่มีขนเติบโตออกมา -ซีดเวลายกขาสูง -ส่วนปลายมักจะเย็น	-ผิวหนังแข็ง บวม -ผิวหนังน้ำตาลแดง/น้ำตาลคล้ำ -เคยรักษา ulcers มาก่อน -superficial veins dilated and Tortuous (ขด) -ส่วนปลายมักจะอุ่น
Ulcer Characteristics	-เห็นขอบแผลชัดเจน -ผิวดำหรือมีเนื้อตาย -ลึก ผิวซีด	-ไม่มีขอบแผลชัดเจน -ผิวก่อนข้างแดง -ไม่มี เนื้อตาย
Pain	-ปวดมากและปวดตลอดเวลา -เวลาพักจะปวด จะหายปวดเมื่อบางขา ขาลงต่ำหรืออยู่ในท่าทั่ว ๆ ไป	-ปวดปานกลาง -จะหายปวดเมื่อบางขา ยกสูง
Surrounding Area	อาจมีภาวะเปลี้ย/ขา (neuropathy)	ขาบวม มีสารน้ำซึม

	Arterial	Venou
Pulses	คลำชีพจรส่วนขาหรือเท้าอาจได้เบา ๆ หรือ คลำไม่ได้	คลำชีพจรได้ตามปกติ
Ulcer Location	-Between toes or at tip of toes -Over phalangeal heads Above lateral malleous (fordiabetes or high occlusion) -over metatarsal heads, On side/sole of foot	-Anterior to medial malleous -Pretibial area Generally lower 1/3 leg
Bandagjng/ Compression/ stockings	<u>ห้าม</u> ทำใน Arterial ulcers	-ให้ทำได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งใน Mixed Arterial – Venous ulcer -แต่ต้องใน pressure ที่เหมาะสม

Bandagjng / Compression/stockings in Venous ulcers

คือการพันขาคด้วยผ้ายืด (elastic bandage) หรือสวม elastic stockings เป็นวิธีการรักษา Venous ulcers และ Mixed Arterial – Venous ulcers ภาวะ Venous ulcers เกิดขึ้นเนื่องจากความดันสูงของระบบหลอดเลือดดำเป็นเวลานาน ส่งผลให้เกิด Chronic venous insufficiency, Varicose veins, Venous ulceration of lower leg, Deep Vein Thrombosis: Dvt ซึ่งมี 3 สาเหตุ คือ

1. เลือดไหลกลับหัวใจช้าลง (venous stasis)
2. เยื่อบุผิวเส้นเลือดดำผิดปกติ (endothelial injury)

3. เลือดแข็งตัวเร็วผิดปกติ (hypercoagulable state) หรือเกิดเนื่องจากมีความผิดปกติหรือพร่องประสิทธิภาพของลิ้นหloedเลือดดำ (Valvular vein) สาเหตุเหล่านี้ทำให้เลือดไหลกลับสู่หัวใจได้ไม่สะดวก กล้ามเนื้อน่องจะบีบกระแสเลือดดำกลับสู่หัวใจ (calf muscle pump) เกิดอาการเส้นเลือดโป่งพอง (Venous hypertension) ปวดตึงไปทั้งขา ขาบวม (Leg edema) กดไม่บวมเนื่องจากมี protein Rich fluid และ เม็ดเลือดแดงซึมออกมาทางหลอดเลือดดำมาค้างอยู่ในชั้น subcutaneous tissue ต่อมาไฟบรินจะมาเกาะทำให้หนาตัวขึ้น ผิวคล้ำลงเป็นสีน้ำตาลเพราะมี hemosiderin pigment มาเกาะบริเวณข้อเท้าจะบวมมากกว่าที่อื่นจะรู้สึกตึงและปวดขาเวลาขึ้นนาน ๆ อาการจะดีขึ้นภายหลังนอนยกขาสูง ถ้าเป็นนานทำให้รูปร่างเท้ามีลักษณะคล้ายขวดแชมเปญ

การดูแลป้องกันและรักษาภาวะ Chronic venous insufficiency, Varicose veins, Venous

Ulceration of lower leg, Deep Vein Thrombosis: DVT ทำได้โดย

1. การขจัดภาวะเลือดไหลกลับหัวใจช้าลง (venous stasis) ทำให้เลือดไม่แข็งตัวง่าย
2. ให้ผู้ป่วยออกกำลังกายเปลี่ยนอิริยาบถอยู่เรื่อย ๆ ลูกกลิ้งเบา ๆ
3. การพันขาค้วย้ายยืด (elastic bandage) หรือสวม elastic stockings เพราะแรงจาก bandage หรือ Stockings จะช่วยกดเส้นเลือดดำที่โป่งพองกระตุ้นให้กล้ามเนื้อน่องบีบตัวได้ดี ทำให้เลือดไหลกลับสู่หัวใจได้ดีขึ้น ลดอาการบวมหรือปวดขา อุปกรณ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นมาใช้ ส่วนใหญ่จะมีความดันที่เหมาะสมและมีระดับของ Pressure หลายระดับ (Classes of Compression) ทั้งให้เลือดไหลเวียนสู่ส่วนปลายได้และกระตุ้นให้เลือดไหลกลับสู่หัวใจได้ เทคนิคการ Compression ด้วย elastic bandage ต้องพันแบบ spiral from จากปลายเท้าถึงใต้เข่า (toe to below knee) โดยระดับ Pressure ที่พันสูงสุดจะอยู่รอบ ๆ ankle และ Lower leg และค่อย ๆ ลด Pressure ลงไปเรื่อย ๆ จนอยู่ระดับต่ำสุดใต้เข่า

การพันขาด้วยผ้ายืดโดยแบ่งตาม Pressure 3 ระดับ (Three classes of Compression)

ต้องประเมิน vascularity (Veous/Arterial) ก่อนการ compression โดยการวัด ABI Index

หรือ Doppler ultrasound, Compression and Stockingsห้ามทำใน Arterial disorders,

10 – 17 mmHg : light compression used to treat mild, early varicose veins

18 – 24 mmHg : medium compression for more serious varicosities, for patients who have had

Acute deep vein thrombosis. And for the treatment and prevention of venous ulceration

25 - 35 mmHg : strong compression, for severe Chronic venous hypertension, severe Varicose

Veins and for ulcer prevention

SURGICAL STOCKINGS : จัดทำตามความยาวของขาและลำตัว

- Over the calf support socks. ● Below knee
- Thigh ● Full leg ● Pantihose or to waist

Four Classes of Compression Stockings

- Class 1 : 20 – 30 mmHg – Low or superficial effect
- Class 2 : 30 - 40 mmHg – Moderate effect
- Class 3 : 40 – 50 mmHg – strong or combined superficial and deep effect
- Class 4 : 50 mmhg and over – very strong or pronounced deep effect

Examples are : Jobst Custom, Venosan Graduated Compression Stockings, Fast - fit

แนวทางการดูแลรักษา Leg Ulcer

1. การแนะนำผู้ป่วย Arterial / Venous/ Mixed Arterial – Venous ulcers

ให้ตรวจสอบดูขาและเท้าของตนเองทุกวัน หยุดสูบบุหรี่/ ถ้าอ้วนมากควรลดน้ำหนัก

ป้องกัน mechanical trauma เช่นการเสียดทาน การติดพลาสติก การโกน รักษาสุขอนามัยของ

ผิวหนังและความชุ่มชื้นที่พอเหมาะ ได้รับอาหารอย่างถูกต้องและครบถ้วน ทั้งโปรตีน วิตามิน เกลือแร่

Arterial ulcers ป้องกัน thermal trauma เช่นความร้อน/ความเย็น/อุณหภูมิที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว

ป้องกันความดันที่เพิ่มขึ้นจากการสวมเสื้อผ้าหรือรองเท้าที่รัดแน่น สวมเสื้อผ้าที่ใส่สบายดูดซับเหงื่อได้

(natural fibre) / Podiatry ทำนั้งให้วางเท้าตามปกติหรืออยู่ในท่าที่สบาย ทำนอนให้ยกหัวสูง

ห้าม Bandaging/Compression stockings

Venous ulcers กระตุ้นให้มี Calf and foot muscle exercises เคลื่อนไหวได้ตามปกติ หลีกเลี่ยง

ภาวะท้องผูก ทำนั้งให้วางเท้ายกสูง ทำนอนให้ยกส่วนเท้าไว้สูง มีการทบทวนเรื่องยา

(Medication review eg; Heparin, Caumadine) ให้ Bandaging/Compression stockings ต่อเนื่อง

Mixed Arterial – Venous ulcers ทำนั้ง/ทำนอน ให้วางเท้าตามปกติ/อยู่ในท่าที่สบาย หรือ ร่วมกับยก

เท้าสูงก็ได้ เคลื่อนไหวได้ตามปกติหรือเท้าที่จะปฏิบัติได้ มีการทบทวนเรื่องยา (Medication review

Eg; Heparin, Caumadine) ให้ Bandaging/Compression stockings ใน Pressure ที่เหมาะสม

2. การขจัดเนื้อตาย (Debridement of Necrotic Tissue) ส่วนใหญ่ทำใน Arterial / Mixed Arterial –

Venous เพราะ Venous ไม่ค่อยมีเนื้อตายแต่มี debris tissues ซึ่งก็ต้องตัดเลาะเหมือนกัน

วิธีการ Debridement

มีหลายวิธี โดยทำความสะอาดแผลด้วย NSS และส่งเสริมให้แผลมีความชุ่มชื้นอยู่เสมอ วิธี

Autolytic Debridement ใส่วัสดุ / ผลิตภัณฑ์ที่ทำให้เกิดการย่อยสลายด้วยตัวเอง โดยการใส่

Hydrogels, Hydrocolloid, Alginate dressing, Normal saline compress วิธี Surgical Debridement

เช่น ใช้ กรรไกรตัดไหม วิธีการใช้ Enzymatic Debridement เช่น Varidase, Erase

3.การป้องกันควบคุมการติดเชื้อ

ทำความสะอาดแผลด้วย Normal saline (NSS) และส่งเสริมให้แผลมีความชุ่มชื้นอยู่เสมอ
การทำแผลใช้ Normal saline compress หรือใส่แผลด้วย Calcium alginate, Hydrogels, รวมถึง
การใช้วัสดุใส่แผลที่มีสารต่อต้านเชื้อ ส่งเสริมการหายของแผล ซึ่งใช้ได้ดีในแผลติดเชื้อหรือเสี่ยงต่อ
การติดเชื้อ คือ Nanocrystalline silver dressing: release silver ion (broad spectrum antiseptic)

Absorb to deep wound/absorb exudate such as: Acticoat, Aqacel Ag, Calgitrol Ag Askina Ag,

Tegaderm Ag และควรใช้ผ้าปิดแผลที่ไม่ระคายเคืองต่อแผลและไม่ทึงเศษ fibre บนแผล

(Non – adherent tulle) ถ้ามี antiseptic ควรใช้ในระยสั้น ๆ และการให้ Systemic antibiotics ตาม

แผนการรักษา ใน Venous/ Mixed Arterial – Venous ให้ทำ Bandaging/Compression stockings

หรือ Zinc paste bandage ต่อเนื่อง ใน Pressure ที่เหมาะสม

4.การรักษาภาวะ Dermatitis/ Eczema

ทำความสะอาดแผลด้วย Normal saline และส่งเสริมให้แผลมีความชุ่มชื้นอยู่เสมอ บริเวณ
ขึ้นเป็นหย่อม/ปุ่ม/รอยที่ตรวจพบ (patch test) หลีกเลี่ยงภาวะเกิดแพ้ ผื่นคัน ควรใช้วัสดุ/ผ้าที่เป็นของ
เทียม (สังเคราะห์ขึ้น) ให้ใช้ Topical corticosteroids ทำแผลด้วย Calcium alginate, Hydrogels,
Hydrocolloid และ ปิดแผลด้วย Non – adherent tulle

5.การรักษาในระยะที่ส่งเสริมแผลให้มีการหาย/เจริญเติบโตเร็วขึ้น

ทำความสะอาดแผลด้วย Normal saline และส่งเสริมให้แผลมีความชุ่มชื้นอยู่เสมอ การทำ
แผลใส่แผลด้วย Calcium alginate, Hydrogels หรือ Hydrocolloid การใช้ Nanocrystalline silver

Dressing: release silver ion (broad spectrum antiseptic) absorb to deep wound/absorb

exudates such as: Acticoat, Aquacel Ag, Calgitrol Ag, Askina Ag, Tegaderm Ag ควรใช้ผ้าปิดแผล

ด้วย Non – adherent tulle ใน Venous/Mixed Arterial – Venous ทำ Bandaging/Compression

Stockings หรือ Zinc paste bandage ต่อเนื่อง ใน Pressure ที่เหมาะสม

6.การรักษาทางศัลยกรรม

ถ้ารักษาด้วยวิธีการต่าง ๆ แล้วไม่ดีขึ้นควรปรึกษา Vascular Surgeon ซึ่งมีวิธี investigations/

Surgery ได้หลายวิธีเช่น Biopsy, Growth factors, Skin graft, Fibrinolysis, By – pass surgery,

Amputation, Thrombectomy, Vein stripping, Ligation ร่วมกับการ Review of medication

(eg; Heparin, Caumadine)

7.การดูแลแผลอยู่ในระยะที่หายแล้ว

คือการป้องกันภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ และการกลับเป็นซ้ำ การดูแลตนเองและการใช้ยาตาม

คำแนะนำของทีมผู้รักษา การ Bandaging/Compression stockings ใน Venous อย่างต่อเนื่องอย่างน้อย

6 เดือน ใน Mixed Arterial – Venous ทำตามค่า ABI

เช่น ABI = 0.6 ให้ใช้ Tubigrip เฉพาะกลางวันหรือ ใช้ white crepes

ถ้าค่า ABI = 0.7 – 0.8 ให้ใช้ Tubigrip หรือ pink crepes หรือ trial light compression

เอกสารอ้างอิง

Keryin Carville,(1995) **Wound Care Manual**, Silver Chain Nursing Association,Western Australia,

Moya J Morison.,Lisa G Ovington.,Kay Wilkie.,(2004) **Chronic Wound Care A problem –**

Based learning approach, Mosby Year Book

Ruth A.Bryant. ,(2000.) **Acute and Chronic Wounds Nursing Management.**, Mosby Year Book

